

Debattartikel införd i Stockholm City den 7 mars 2005

Fördomsfullt om friskolor

”Varken elever, föräldrar, lärare eller samhället i stort har intresse av att dåliga skolor skyddas från konkurrens av bättre skolor, oavsett om de är kommunala eller fristående”, skriver Tomas Johansson, ordförande för Friskolornas riksförbund i ett svar på onsdagens debattartikel i Stockholm City.

I onsdagens Stockholms City kräver tre vänsterpartister hårdare tag mot stadens friskolor. De påstår att fristående skolor är kostnadskrävande för kommunerna och att de ökar klyftorna mellan olika elever och samhällsklasser.

Den bild de målar upp stämmer inte. Den är skrämmande full av fördomar och rena felaktigheter.

Att starta en friskola är inget som låter sig göras i en hast. Skolverket kontrollerar ansökningarna minutiöst. De granskar den pedagogiska kompetensen och de ekonomiska förutsättningarna. När skolan väl har fått sitt tillstånd inspekteras den av Skolverket.

Skolverket kan besluta att en friskola som inte är tillräckligt bra ska få sitt tillstånd indraget. Skolverket kan däremot aldrig stänga en kommunal skola.

I sin debattartikel hänvisar de tre vänsterpartisterna till en LO-rapport där det påstås att merkostnaden för varje elev som väljer en friskola är 25 000 kronor. Den dåligt underbyggda och hårt kritiserade LO-rapporten kom för snart två år sedan. Den som följde debatten vet att uppgifterna inte kunnat beläggas av vare sig LO-utredarna eller experter på området.

Vänsterpartisterna beskyller friskolorna för att öka klyftorna mellan olika elever och samhällsklasser. I själva verket är det tvärtom.

Innan friskolereformen var möjligheten att välja skola en förmån som var förunnad den som hade en förälder med välfylld plånbok och kunde få gå i någon av de privata skolorna.

I dag kan alla välja en annan skola än den man tilldelas av kommunen. Det är en valfrihet som enligt Skolverket uppskattas av fler än 90 procent av alla föräldrar.

Den som startar en friskola drivs av en stark vilja, övertygelse och lust att skapa en bra skola.

En friskola som flyttar fokus från att göra en riktigt bra skola till att tjäna pengar kommer i det långa loppet att förlora sina elever.

Ingen elev vill gå i en skola där kvaliteten på undervisningen skymms av vinstintressen. Att välja en friskola är ett aktivt val och friskolor måste dagligen, inför elever och föräldrar, göra sig förtjänta av sina elever.

75 procent av lärarna i friskolor säger att de är mer nöjda med sin arbetsgivare sedan de lämnade sin kommunala arbetsgivare.

Lika många säger att de trivs bättre och att deras initiativkraft tas bättre tillvara.

En Temoundersökning visar att fristående skolor har en högre andel barn med invandrarbakgrund än de kommunala skolorna.

Friskolor har också en högre andel elever med ensamstående föräldrar.

De fria skolorna har en högre andel elever som behöver olika typer av stöd för att klara skolan. Många elever som har misslyckats i den kommunala skolan söker sig till de fristående skolorna.

Att landets skolor drivs i kommunal regi kan inte vara ett självändamål. Varken elever, föräldrar, lärare eller samhället i stort har intresse av att dåliga skolor skyddas från konkurrens av bättre skolor, oavsett om de är kommunala eller fristående.

Tomas Johansson

ordförande Friskolornas riksförbund